

NEUVOSTON YHTEINEN TOIMINTA 2008/230/YUTP,

hyväksytty 17 päivänä maaliskuuta 2008,

EU:n toimien tukemisesta aseviennin valvonnan sekä asevientä koskevien EU:n käytännesääntöjen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 14 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto hyväksyi 26 päivänä kesäkuuta 1997 EU:n ohjelman tavanomaisten aseiden laittoman kaupan estämiseksi ja torjumiseksi, jolla veloitetaan EU ja sen jäsenvaltiot yhteistyöhön muiden maiden auttamiseksi laitton asekaupan estämisessä ja torjumisessa.
- (2) Neuvosto hyväksyi 8 päivänä kesäkuuta 1998 Euroopan unionin käytännesäännöt aseiden viennistä, joilla vahvistetaan kahdeksan perustetta tavanomaisten aseiden viennille ja perustetaan epäamnistia koskeva ilmoitus- ja neuvottelumenettely ja joihin asevientä koskevien EU:n selvitysten vuosittaisen julkaisemisen myötä sisältyy avoimuutta koskeva menettely. Käytännesäännöt ovat hyväksymisensä jälkeen merkittävästi edistäneet aseviennin valvontaa koskevien kansallisten politiikkojen yhdenmukaistamista, ja useat kolmannet maat ovat virallisesti omaksuneet siinä esitetyt periaatteet ja perusteet.
- (3) Aseiden vientiä koskevien Euroopan unionin käytännesääntöjen toimintaohjeiden 11 kohdan mukaan jäsenvaltiot pyrkivät kaikin tavoin kannustamaan aseita vieviä muita valtioita noudattamaan käytännesääntöjen periaatteita.
- (4) Valtion- ja hallitusten päämiesten 12 päivänä joulukuuta 2003 hyväksymässä Euroopan turvallisuusstrategiassa mainitaan viisi keskeistä haastetta, joihin EU:n on vastattava kylmän sodan jälkeisessä maailmassa: terrorismi, joukkotuhoaseiden leviäminen, alueelliset konfliktit, toimintakyvyttömät valtiot ja järjestäytynyt rikollisuus. Näistä viidestä haasteesta neljässä ovat keskeisellä sijalla tavanomaisten aseiden hallitsemattoman leviämisen seuraukset. Aseiden hallitsematon leviäminen on itse asiassa osasy syy terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden pahenemiseen, ja sillä on huomattava merkitys konfliktien puhkeamisessa ja leviämisessä sekä valtiorakenteiden sortumisessa. Lisäksi strategiassa korostetaan vientivalvonnan merkitystä aseiden leviämisen hillitsemisessä.
- (5) Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous hyväksyi 8 päivänä joulukuuta 2005 kansainvälisen välineen, jonka avulla valtiot voivat tunnistaa ja jäljittää nopeasti ja luotettavasti laittomat pienaseet ja kevyet aseet ja jonka tar-

koituksena on tehostaa ja täydentää olemassa olevia kahdenvälisiä, alueellisia ja kansainvälisiä sopimuksia pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien eri osa-alueiden ehkäisemiseksi, torjumiseksi ja poistamiseksi.

- (6) Pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevassa EU:n strategiassa, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 15 ja 16 päivänä joulukuuta 2005, määrätään, että EU:n olisi alueellisella ja kansainvälisellä tasolla tuettava vientivalvonnan tehostamista ja asevientä koskevien käytännesääntöjen perusteiden edistämistä muun muassa avustamalla kolmansia maita asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön laatimisessa sekä edistämällä avoimuutta lisääviä toimia.
- (7) Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous hyväksyi 6 päivänä joulukuuta 2006 kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden tukemana päätöslauselman 61/89 "Kohti asekauppasopimusta: tavanomaisten aseiden tuontia, vientiä ja siirtoa koskevien yhteisten kansainvälisten normien vahvistaminen". Joulukuussa 2006 sekä kesä- ja joulukuussa 2007 neuvosto antoi päätelmät, joissa se korosti, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on tärkeää aktiivisesti osallistua ja tehdä yhteistyötä muiden valtioiden ja alueellisten järjestöjen kanssa YK:ssä käynnissä olevassa prosessissa tavanomaisten aseiden tuontia, vientiä ja siirtoa koskevien yhteisten kansainvälisten normien vahvistamiseksi, mikä suuresti auttaisi torjumaan tavanomaisten aseiden ei-toivottua ja vastuutonta leviämistä, joka vaarantaa rauhan, turvallisuuden, kehityksen ja ihmisoikeuksien täysimääräisen kunnioittamisen.
- (8) EU:n ja sen kumppanivaltioiden Euroopan naapuruuspolitiikan mukaisesti sopimiin toimintasuunnitelmiin sisältyy suora viittaus joko Euroopan unionin käytännesääntöihin aseiden viennistä tai tehokkaiden kansallisten vientivalvontajärjestelmien kehittämiseen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN YHTEISEN TOIMINNAN:

1 artikla

1. EU:n turvallisuusstrategian,

— pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevan EU:n strategian,

- aseiden vientiä koskevien Euroopan unionin käytännönsääntöjen toimitaohjeiden 11 kohdan,
- EU:n tavanomaisten aseiden laittoman kaupan estämistä ja torjumista koskevan ohjelman,
- kansainvälisen välineen, jonka avulla valtiot voivat tunnistaa ja jäljittää nopeasti ja luotettavasti laittomat pienaseet ja kevyet aseet,
- Euroopan naapuruuspolitiikan puitteissa tehtyjen toimintasuunnitelmien ja
- neuvoston kansainvälistä asekauppasopimusta koskevien päätelmien

käytännön täytäntöönpanoa silmälläpitäen Euroopan unioni tukee toimia seuraavien tavoitteiden edistämiseksi:

- a) aseiden vientiä koskevien Euroopan unionin käytännönsääntöjen perusteiden ja periaatteiden edistäminen kolmansissa maissa;
- b) kolmansien maiden tukeminen lainsäädännön laatimisessa ja täytäntöönpanossa aseviennin tehokkaan valvonnan varmistamiseksi;
- c) maiden tukeminen lupia myöntävien viranomaisten koulutamisessa aseviennin valvonnan riittävän täytäntöönpanon ja voimaansaattamisen varmistamiseksi;
- d) maiden tukeminen asevientä koskevien kansallisten selvitysten laatimisessa ja muiden tarkastelukeinojen kehittämisessä aseviennin avoimuuden ja vastuullisuuden edistämiseksi;
- e) kolmansien maiden kannustaminen tukemaan Yhdistyneiden Kansakuntien prosessia, jonka tavoitteena on hyväksyä osapuolia oikeudellisesti sitova kansainvälinen sopimus, jossa vahvistetaan yhteiset normit tavanomaisten aseiden maailmankaupalle, ja maiden avustaminen sen varmistamisessa, että niissä vallitseva tilanne mahdollistaa tällaisten mahdollisten yhteisten normien noudattamisen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja tavoitteita edistävät hankkeet esitetään tämän asiakirjan liitteessä.

2 artikla

1. Puheenjohtajavaltio, jota avustaa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeana edustajana toimiva neuvoston pääsihteeri, vastaa tämän yhteisen toiminnan täytäntöönpanosta. Komissio osallistuu tähän täysimääräisesti.

2. Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hankkeiden teknisestä toteuttamisesta vastaavat:

— Slovenian tasavallan ulkoasiainministeriön puolesta the Slovenian Centre for European Perspective Länsi-Balkanin maita ja Turkiaa koskevien hankkeiden osalta,

— Ranskan tasavallan ulkoasiain- ja eurooppaministeriö Pohjois-Afrikan ja Välimeren maita koskevan hankkeen osalta,

— Tšekin tasavallan ulkoasiainministeriö Länsi-Balkanin maita ja Ukrainaa koskevien hankkeiden osalta,

— Ruotsin kuningaskunnan ulkoasiainministeriön puolesta the Swedish Inspectorate of Strategic Products Armeniaa, Azerbaidžania, Valko-Venäjää, Georgiaa ja Moldovaa koskevan hankkeen osalta.

3. Puheenjohtajavaltio, korkeana edustajana toimiva neuvoston pääsihteeri ja komissio tiedottavat toisilleen säännöllisesti tämän yhteisen toiminnan täytäntöönpanosta, kukin toimivaltansa mukaisesti.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi on 500 500 euroa, jotka rahoitetaan Euroopan unionin yleisestä talousarviosta.

2. Edellä 1 kohdassa määrätyllä summalla rahoitettavien menojen hallinnointiin sovelletaan Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavia Euroopan yhteisön menettelyjä ja sääntöjä. Kulut ovat rahoituskelpoisia, välilliset kulut mukaan lukien, tämän yhteisen toiminnan voimaantulopäivästä alkaen.

3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitettua EU:n tuen asianmukaista täytäntöönpanoa. Tätä tarkoitusta varten se tekee rahoitus sopimuksia 2 artiklassa mainittujen toteutusorganisaatioiden kanssa EU:n tuen käyttöä koskevista ehdoista. Näissä rahoitus sopimuksissa on määrättävä, että toteutusorganisaatioiden tehtävänä on varmistaa Euroopan unionin osuuden näkyvyys tavalla, joka vastaa sen määrää.

4 artikla

Puheenjohtajavaltio, jota avustaa korkeana edustajana toimiva neuvoston pääsihteeri, antaa neuvostolle selvityksen tämän yhteisen toiminnan täytäntöönpanosta. Nämä raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille. Komissio osallistuu tähän täysimääräisesti ja toimittaa tietoa 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetusta hankkeiden rahoituksen täytäntöönpanosta.

5 artikla

Tämä yhteinen toiminta tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Sen voimassaolo päättyy 17 päivänä maaliskuuta 2010.

6 artikla

Tämä yhteinen toiminta julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 17 päivänä maaliskuuta 2008.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

I. JARC

LIITE

EU:n toimien tukeminen aseviennin valvonnan sekä asevientä koskevien EU:n käytännesääntöjen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa**I Tavoitteet**

Tämän yhteisen toiminnan yleisinä tavoitteina on:

- a) aseiden vientiä koskevien Euroopan unionin käytännesääntöjen perusteiden ja periaatteiden edistäminen kolmansissa maissa;
- b) kolmansien maiden tukeminen lainsäädännön laatimisessa ja täytäntöönpanossa aseviennin tehokkaan valvonnan varmistamiseksi;
- c) maiden tukeminen lupia myöntävien viranomaisten kouluttamisessa aseviennin valvonnan riittävän täytäntöönpanon ja voimaansaattamisen varmistamiseksi;
- d) maiden tukeminen asevientä koskevien kansallisten selvitysten laatimisessa ja muiden tarkastelukeinojen kehittämisessä aseviennin avoimuuden ja vastuullisuuden edistämiseksi;
- e) kolmansien maiden kannustaminen tukemaan Yhdistyneiden Kansakuntien prosessia, jonka tavoitteena on hyväksyä osapuolia oikeudellisesti sitova kansainvälinen sopimus, jossa vahvistetaan yhteiset normit tavanomaisten aseiden maailmankaupalle, ja maiden avustaminen sen varmistamisessa, että niissä vallitseva tilanne mahdollistaa tällaisten mahdollisten yhteisten normien noudattamisen.

II Hankkeet

Tarkoitus:

Tarjota teknistä tukea kiinnostuneille kolmansille maille, jotka ovat ilmaisseet valmiutensa tehdä parannuksia puolustustarvikkeiden vientivalvonnan alalla soveltamiinsa normeihin ja käytäntöihin ja mukauttaa ne Euroopan unionin jäsenvaltioiden sopimiin ja soveltamiin normeihin ja käytäntöihin, joista on määrätty asevientä koskevissa EU:n käytännesäännöissä ja niiden mukana olevassa käyttäjän oppaassa.

Kuvaus ja kustannusarvio:

i) Maaryhmittäin toteutettavat työpajat

Hanke toteutetaan neljänä kaksipäiväisenä seminaarina, joihin kutsutaan hallintovirkamiehiä ja lupien myöntämisestä vastaavia virkamiehiä valitusta maaryhmästä. Työpajat toteutetaan mieluiten jossain kohdemaista, ja koulutuksesta asiaankuuluvilla aloilla vastaavat asiantuntijat EU:n jäsenvaltioiden kansallisista hallintoelimestä, EU:n neuvoston pääsihteeristöstä ja/tai yksityiseltä sektorilta (valtioista riippumattomat järjestöt mukaan lukien).

ii) Työpajat yksittäisten maiden kanssa

Hanke toteutetaan yksittäisten kohdemaiden kanssa pidettävänä kahtena kaksipäiväisenä seminaarina, joihin kutsutaan kohdemaan hallintovirkamiehiä ja lupien myöntämisestä vastaavia virkamiehiä. Työpajat toteutetaan mieluiten kohdemaissa, ja koulutuksesta asiaankuuluvilla aloilla vastaavat asiantuntijat EU:n jäsenvaltioiden kansallisista hallintoelimestä, EU:n neuvoston pääsihteeristöstä ja/tai yksityiseltä sektorilta (valtioista riippumattomat järjestöt mukaan lukien).

III Kesto

Hankkeen toteuttamisen arvioitu kokonaiskesto on 24 kuukautta.

IV Edunsaajat

Edunsaajamaaryhmit:

- i) Länsi-Balkanin maat, (kaksi kahden päivän työpajaa, ensimmäinen vuoden 2008 ensimmäisen puolivuotiskauden aikana ja toinen vuoden 2009 ensimmäisen puolivuotiskauden aikana):

— Albania; Bosnia ja Hertsegovina, Kroatia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro, Serbia

ii) Euroopan naapuruuspolitiikan kumppanit Pohjois-Afrikassa sijaitsevista Välimeren maista (yksi kahden päivän työpaja vuoden 2008 toisen puolivuotiskauden aikana);

— Algeria, Egypti, Libya, Marokko ja Tunisia

iii) Euroopan naapuruuspolitiikan kumppanit Itä-Euroopan ja Kaukasian maista (yksi kahden päivän työpaja vuoden 2009 toisen puolivuotiskauden aikana);

— Armenia, Azerbaidžan, Valko-Venäjä, Georgia ja Moldova

Yksittäiset edunsaajamaat, (kaksi kahden päivän työpajaa, ensimmäinen vuoden 2008 ensimmäisen puolivuotiskauden aikana ja toinen vuoden 2009 ensimmäisen puolivuotiskauden aikana);

— Turkki, Ukraina

(Siltä varalta että jokin edellä mainituista maista ei halua osallistua työpajaan, valitaan tilalle ⁽¹⁾ toisia maita seuraavista Euroopan naapuruuspolitiikan kumppaneista: Israel, Jordania, Libanon, palestiinalaishallinto, Syyria.)

V Rahoitusjärjestelyt

Hankkeet rahoitetaan kokonaisuudessaan tällä yhteisellä toiminnalla.

Arvio tarvittavasta rahoituksesta yhteensä: tässä yhteisessä toiminnassa kuvatun hankkeen kokonaiskustannukseksi arvioidaan 500 500 euroa.

⁽¹⁾ Tästä sovitaan erikseen neuvoston toimivaltaisissa päätöksentekoeleimissä korkeana edustajana toimivan neuvoston pääsihteerin avustaman puheenjohtajavaltion ehdotuksen pohjalta. Komissio osallistuu tähän täysimääräisesti.